

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN
uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

E. R. Postma, Eindhoven

Jacob bij Laban (Gen. 29)

Armoe troef

Daar is Jacob dan, bij Laban thuis. Maar het vergaat hem anders dan indertijd Eliëzer. Die had weinig of geen moeite om Rebecca mee naar Kanaän te nemen. Maar Eliëzer bracht dan ook een vertrouwenwekkende bruidsschat mee: een gouden ring van een halve sikkal (7 à 8 gram) en twee gouden armbanden van tien halve sikkals (±150 gram).

Bij het zien alleen al daarvan kreeg Laban toen haast en werd gastvrij (24 : 22, 30 v.v.). Izaäks financiële positie was boven alle twijfel verheven: de verdere geschenken logen er ook niet om (24 : 53).

Maar Jacob komt berooid aan (vgl. 28 : 20), als vluchteling, met lege handen. En zijn toekomst wordt alleen maar gegarandeerd door een belofte van God. Maar daar koopt Laban niets voor: neefje Jacob kan er geen bruidsschat mee op tafel leggen.

Zo loopt de gastvrijheid – een volle maand en niet in ledigheid doorgebracht! (29 : 14, 15) – uit op dienstbaarheid. In plaats van een bruidsschat zeven jaar gekapitaliseerde arbeid – dat is de prijs die Jacob voor Rachel betaalt. Twintig jaar in totaal zal hij daar veehoeder zijn (31 : 41). Laban kan het nóg zo mooi verkopen, Hosea kijkt er door heen: „... Israël diende om een vrouw en om een vrouw was hij veehoeder”. Daar zit al niet veel franje aan. Maar het vervolg is nog minder verheffend...

„Zie, het was Lea...”

Als Jacob zijn tijd bij Laban heeft uitgediend („mijn tijd is om”, d.w.z. de prijs is betaald, 29 : 21) en om zijn vrouw (Rachel) vraagt en dus om de bruiloft (een publieke zaak, 29 : 22), dan doet Laban alsof alles rond is. The show must go on: de bruid (met

slavin) wordt gesluiert naar Jacob gebracht. Maar (hoe knap wordt Jacobs ontdekking in een paar woorden geschetst): „zie, het was Lea...”. Als deze bruidegom uit zijn bruidsvetrek treedt (naar Ps. 19 : 6b) dan is dat niet stralend maar woedend. Zijn woede geldt uiteraard de verantwoordelijke persoon, Laban: „Wat hebt gij mij daar aangedaan?” (Wat heb je me nu geleverd? vgl. 12 : 18). „Heb ik niet om Rachel bij u gediend? Waarom hebt gij mij dan bedrogen?”

Laban heeft zijn antwoord natuurlijk al lang klaar: „men doet hier niet zo, dat men de jongste ten huwelijk geeft vóór de eerstgeborene.”

Wie nu ook maar een beetje getraind is in bijbellezen, spitst hier zijn oren. Want twee sleutelwoorden horen we hier terugkomen in de vraag van Jacob en het antwoord van Laban: „bedrogen” en „eerstgeborene”. De mond van Jacob en de mond van Laban spreken bekende termen.

Komt boontje hier om zijn loontje? Lacht God Jacob vierkant uit? Zegt God: de bedrieger bedrogen? En: je stond toch zo op het eerstgeboorterecht – nu krijg je als vrouw een eerstgeborene; wat beklag je je nog?

Ongewild(e) stammoeder

Scheept God Jacob nu af met een ondergeschoven bruid? Dat zou be-

Inhoud

- 73 Ds E. R. Postma,
Jacob bij Laban (Gen. 29)
- 74 Drs H. J. van der Kwast,
Het zendingswerk in
Zuid Afrika bedreigd?
- 75 Ds G. van den Brink,
Pastorale Notities
- 76 D. W. L. Milo,
Geslachtsrekeningen
- 77 Boekbesprekingen
- 78 P. C. van Wijk,
Terloops...
- 79 Ingezonden

tekenen dat we God het bedrog en de hebzucht van Laban in de schoenen schuiven.

Stond Laban misschien in zijn recht toen hij zich beriep op het plaatselijk gewoonterecht? Maar dan had hij zeven jaar de tijd gehad om Jacob daarover in te lichten (als dat al nog nodig geweest ware).

Nee, leugen en bedrog zijn „eigen werken des duivels” (H. Cat. Z. 43) – wie zich er ook mee inlaat – dat komt niet voor Gods rekening.

Maar wél is er dat voornemen, dat plan van God dat Hij ten uitvoer gaat brengen. Noch het vroegere bedrog van Jacob noch het huidige van Laban kunnen Hem dat beletten.

Uiteindelijk is hier méér aan de hand dan: „en Jacob kiest een vrouw”.

Denken we aan Calvijn, die sprak over de oorsprongen van de kerk, dan zien we hoe een stam-vader van Israël ongewild een stam-moeder van Israël krijgt toebedeeld. Lea-met-de-fletse-ogen wordt zijn eerste vrouw... een eerstgeborene nog wel.

Het zendingswerk in Zuid Afrika bedreigd?

Het lijkt wat wereldvreemd wanneer je een verhaal begint over belevenissen in Zuid Afrika en het woord apartheid komt er niet in voor.

Het is ook hoogst merkwaardig om, „zover van ons bed”, betrokken te worden bij een onverkwikkelijk stuk typisch Nederlandse kerkstrijd. Wat was het geval.

Bij de deputaten van onze kerken voor contact met zusterkerken in het buitenland kwam een hartelijk verzoek binnen om een afvaardiging te sturen naar de synode van *die Geref. Kerken in Zuid Afrika (GKSA)* die van 5-19 januari j.l. te Potchefstroom is gehouden.

De lezers herinneren zich wellicht dat in het jaar 1985 een officiële correspondentie met deze kerken tot stand kwam. Indertijd heb ik in ons blad uitvoerig verslag gedaan van de moeite rondom deze zaak, vanwege activiteiten van de *Geref. Kerken, vrijgem. (GKV)* die naar Zuid Afrika waren getogen en „voorlichting” gaven over onze kerken om te verhinderen dat de correspondentie tot stand kwam.

Het *Reformatisch Dagblad* schreef in die dagen dat het een gênante zaak was dat twee kerken uit Nederland daar elkaanders plaats betwistten. Het was inderdaad een trieste vertoning, maar de voorlichting van het Reform. Dagblad was niet correct omdat van onze kant nooit bezwaar is gemaakt tegen een eventuele correspondentie tussen de GKV en de GKSA. Onze plaats werd betwist.

Nu kunnen onze kerken niet op alle uitnodigingen van synoden, soms in verre landen, ingaan.

Alleen wanneer er een bijzondere reden voor is kan een afvaardiging gestuurd worden.

Tijdens de overweging van deze zaak werd bekend dat de synode van de GKV een brief zou richten met een voorlopig aanbod van correspondentie aan de synode van de GKSA en gelijk besloten had een afvaardiging onder leiding van Prof. J. Kamphuis naar Potchefstroom te sturen.

Men had een zekere verwachting dat deze synode het besluit tot correspondentie in heroverweging zou nemen.

In een brief met bijlagen werd uiteengezet dat, wilde correspondentie met de GKV tot stand komen, de correspondentie met onze kerken moest worden verbroken.

De actie werd ondersteund door een bezwaarschrift uit één van de kerken van de GKSA en een verzoek om samenspreking van de laatstgehouden syn-

node van de *Vrije Geref. Kerken in Zuid Afrika*.

De afgevaardigden Prof. J. Kamphuis en de heer Van der Kolk zouden één en ander ter synode toelichten.

Men had aldus drie ijzers in het vuur. Onze deputaten waren van mening dat het, gezien deze ontwikkeling gewenst was, een afvaardiging van onze kerken naar de synode van de GKSA te sturen.

Nadat enkele predikanten een desbetreffend verzoek hadden afgewezen heb ik deze taak weer op mij genomen. De lezers zullen begrijpen dat ik niet veel animo had om de *strijd van 1985* opnieuw te beleven.

Ds J. Vonkeman van Richmond was bereid als mede-afgevaardigde ter synode te gaan. Ds V. die al dertig jaar als zending in Zuid Afrika werkt is, evenals de andere zendelingen, zeer gezien in de GKSA; spreekt de taal goed en kent de verhoudingen en de gewoonten en was dus de juiste man op de juiste plaats.

Met veel genoegen ben ik, ter voorbereiding van onze taak op de synode, enkele dagen de gast van Mevr. en Ds Vonkeman geweest.

Op zondagsavonden krijg je dank zij dia's en films een goede indruk van het zendingsterrein Groothoek.

Wanneer je echter over een voor onze begrippen nauwelijks begaanbare weg het zendingsterrein voor je ziet, worden de beelden tot werkelijkheid. Voor de inzet van onze zendelingen in Zuid Afrika heb ik altijd respect gehad, maar nu ik van nabij heb gezien hoe Ds en Mevr. Vonkeman al dertig jaar wonen

en werken, ben ik diep onder de indruk.

Het werk van onze zendelingen, zowel in Richmond als Nqutu is rijk gezegend. Op vijftig plaatsen wordt elke zondag het evangelie gebracht. Er hebben zich gemeenten gevormd met samen ongeveer twee duizend belijdende leden. Het is om klein onder te worden en zo ergens, dan mogen we hier spreken van *het werk van de Geest des Heren*.

Nu hebben wij er nooit een geheim van gemaakt dat wij de correspondentie met de GKSA (ook wel de Doppekerken genoemd) voornamelijk hebben gezocht terwille van het zendingswerk. Het is mij daarom een raadsel dat men van vrijgemaakte zijde zo hardnekkig bezig is een wig te drijven tussen de GKSA en onze kerken.

Beseft men in deze kring wel dat hiermee een aanslag wordt gepleegd op een rijk gezegend zendingswerk.

Welk christelijk doel dient men hiermee?

Nu blijkt uit het memorandum over onze kerken dat namens de synode van de GKV op de tafel van de synodeleden in Potchefstroom is gelegd, dat men het zendingswerk wilde ontzien, want zo lezen we op pg. 4: „Tot goed begrip willen wij stellen, dat als het tussen u en ons wel tot de gewenste kontaktoefening komt, dit niet betekent dat er voor u geen enkele vorm van kerkelijk contact met de NGK (N) mogelijk zou zijn, bijvoorbeeld inzake de zending in Zuid Afrika”.

Toen mij verzocht werd weer naar Zuid Afrika ter synode te gaan, heb ik het voorstel gedaan om een gesprek aan te vragen met de afgevaardigden en de deputaten van de vrijgemaakte kerken.

Het voorstel is aangenomen, maar het verzoek is door de vrijgemaakte deputaten afgewezen dus kwam er geen gesprek, voor ons vertrek naar Zuid Afrika. Mij stond bij dit voorstel voor ogen een herhaling van de strijd op de synode van Potchefstroom zo mogelijk te voorkomen en te overleggen of er mogelijkheden waren voor banden met de GKSA, zowel voor de vrijgemaakte als voor onze kerken.

In maart 1987 schreef ik in ons blad over deze zaak: „Hadden uw (de vrijgemaakte) deputaten niet over ons, maar met ons gesproken, dan was er wellicht een modus te vinden geweest

16 april 1988

ONTMOETINGS DAG – VELUWEHAL – BARNEVELD

Voor alle leden van alle Nederlands Gerformeerde Kerken in Nederland

Ochtendprogramma: 10.15 – 12.15 uur

Middagprogramma: 14.15 – 15.45 uur.

Keuzeprogramma's: 13.00 – 14.00 uur

Kinderprogramma's voor 4 – 12 jaar.

Jeugdprogramma voor 12 jaar en ouder.

Kinderoppas voor kleintjes van 0 – 4 jaar.

voor (correspondentie met) beide kerken."

De zinsnede in het memorandum dat men niet elke vorm van contact tussen de GKSA en onze kerken afwees wekte enige hoop dat een gesprek nuttig kon zijn. Een gesprek bleek niet mogelijk. Intussen is mij duidelijk geworden dat de GKSA vasthouden aan één vorm van correspondentie; het zou een vreemde zaak worden wanneer men in Zuid Afrika wel *samenwerking* met onze kerken *inzake de zending* d.i. de prediking van het evangelie – het eerste kenmerk van de kerk – zou aanvaarden, maar ons niet zou erkennen als zusterkerken.

De zaak van de zending komt ook ter sprake in het bezwaarschrift van *die Geref. Kerk die Kandelaar* dat ter ondersteuning van het verzoek van de GKV was ingediend. Deze kerk, die een afsplitsing is van die Vrije Geref. Kerk van Pretoria en destijds gediend werd door Dr. van der Waal, behoort thans tot het verband van de GKSA. Het uitvoerig bezwaarschrift, waarover ik een volgend keer wel één en ander vertel eindigt aldus: „Samenwerking op die gebied van die sending in Natal-KwaZulu tussen die NGK en die

Jaarvergadering „Opbouw”

De jaarvergadering van de Persvereniging „Opbouw” wordt gehouden op **zaterdag 12 maart a.s.** in de **Jeruzalemkerk aan de Troosterlaan te Utrecht.**

In deze vergadering zal **Drs H. de Jong** van Amsterdam spreken over

„De toekomst van onze kerken.”

De vergadering begint te 10.30 uur. De kerk is vanaf 10.00 uur open, zodat men voor de aanvang der vergadering een kopje koffie kan drinken.

Het Bestuur

GKSA behoort egter onveranderd voort te kan gaan, hoewel plaatslike kerkrade van die GKSA waar NGK-sendinge bij inskakel gesprekke met hierdie sendeling behoort te voer om seker te maak wat hulle houding ten opsigte van bovengenoemde sake is”.

De zending mag blijven, maar de zendingen moeten op het matje komen en verantwoording afleggen.

Het één bij het ander voegend kan ik alleen maar tot de conclusie komen dat in

de actie tegen onze kerken ook de *zending in geding was*.

Zouden de vrijgemaakte broeders en zusters echt menen Gode een welgevalig werk te doen door een zo kennelijk door de Heere gezegend werk te storen? Gode zij dank is de dreiging afgewend; de broeders en zusters in Zuid Afrika lieten ons niet in de steek, de broederhand blijft uitgestrekt; de zending gaat rustig voort en de zendingen blijven aan onze kerken verbonden.

Pastorale Notities

De ballpoint

Collega Caspar Koolsbergen wees in een Ingezonden op de onvergelykelyke waarde van de ballpoint voor het pastoraat. En terecht: we staan hier voor een klein wonder.

U hoort een half uur lang zeer schone woorden en U bedenkt dan dat die zijn gevloeid uit een klein staafje van nauwelijks anderhalve gulden! Is dat een wonder of niet?

Toegegeven: we hebben dat mirakel nog niet te veel beleefd bij collega Caspar. Maar dat komt wel: hij is nog jong. Maar er zijn anderen! Wat te denken van de ballpoint van onze collega Frans die kort geleden in het Oosten des lands een schuiver nam van een goeie tien kilometer naar het Noorden. Zijn kerkeraad was net zo dom als ik en sprak: We geven onze pastor als afscheidscadeau een word-processor mee. Zal het

dàn even goed met hem gaan!

Maar Frans vertelde me met de pretoogjes die velen van hem kennen: „Ik heb dat ding gauw ingeruild voor een schrijfbureau.

Je moet weten: ik denk per ballpoint!”

Nu neme men, na kennisname van deze ontboezeming, zijn beide kostbare werken over de psalmen mitsgaders die over Prediker en Job en bedenke dat de wijsheid van die honderden en honderden pagina's gevloeid moet zijn uit des weleerwaarden ballpoint. Dat is toch om stil van te worden! Ik weet zeker dat mijn Joyce dat nooit, nooit zal presteren!

Ik mag dus alle collega's ernstig in overweging geven zich te bezinnen eer ze beginnen aan „zo'n ding”. Stel je voor dat door mijn enthousiaste verhaal één van de amici ermee in z'n maag zou komen te zitten en wanhopig zou kreunen: „Ach was ik

maar bij m'n ballpoint thuis gebleven! Voor één duizendste van de prijs!”

Ik ben mijn jeugdige collega dus dankbaar voor de uitgedeelde vermaning.

Op twee punten ga ik echter niet met hem accoord.

Nee, we moeten nooit een discussie ontketenen over: tekstverwerker of ballpoint. We hebben

tenslotte de Hoekse en Kabeljauwse twisten ook al gehad! Spaar me die tussen Schrijvers en Drukkers! Laat ieder gewoon doen wat bij zijn karakter en zijn portemonnaie past.

In de tweede plaats: Collega Caspar vindt dat een luchtig stukje niet in de Pastorale Notities hoort. Maar ik vind dat er in ons ernstige Opbouw best eens gelachen mag worden. Gegroet jullie allen, bewonderde schrijvende collega's.

Van achter mijn mooie Joyce vandaan.

Moge jullie' ballpoint overvloeiende zijn!

Tekent, alleen voor deze éne keer:

Gert van den Brink

Persschouw

In het „Centraal Weekblad” schreef ds L. H. Kwast, gereformeerd predikant te Kollum (Fr.), onder het opschrift: „In pastoraat kom je zonder geduld niet ver – Gemeente van de Heer mag niet berusten in conflicten” o.a. het volgende:

„Dreigende moedeloosheid

Wie van tijd tot tijd naar verhalen van collega's luistert en daarbij eigen ervaringen optelt, staat soms aan de grens van moedeloosheid. Week aan week vertel je aan de gemeente de grote geschiedenis van genade, vergeving en verzoening, maar wat werkt dat in de praktijk uit? Waar kom je in eigen gemeente de signalen daarvan tegen? Op zondag zingen we de nieuwe liederen van de brug over de kloof, maar van maandag tot en met zaterdag is het het oude liedje van de kloof zonder brug. En geef ze eens de kost: de predikanten die er moe van worden en tenslotte de schouders ophalen: er is toch geen zalf aan te strijken. Want tegen het éne geval waarin een wankel vlonder kon worden gelegd, staan er vijf die een volstrekte patstelling aanwijzen.

Vele tientallen jaren geleden had een kerkeraad nog zoveel gezag dat hij twistende partijen beval om voor een vergadering te verschijnen. Maar die tijd is lang gepasseerd. Mensen laten zich niet meer citeren. Dominee moet het alleen rooien of op zijn best in gezelschap van een ouderling. En het advies om bij voortdurende on-

enigheid de eigen viering van het Heilig Avondmaal op zijn minst ter discussie te stellen kan averechts resultaat hebben. Ook dat is een eigentijdse ervaring.

Maar kun je er als pastor in berusten? Kun je het maken om je met een schouderophalen om te keren en naar een dankbaarder werkobject om te zien? Pleeg je dan geen verraad aan wat de Heer in alle duidelijkheid heeft gezegd en bedoeld? Er kan een uur aanbreken waarin een pastor de beslissing moet nemen een twistzaak voorlopig te laten rusten. Dat is een pijnlijke beslissing, want ze behelst ook de erkenning van eigen nederlaag en onmacht.

Maar blijft dan niet het voortdurende pastorale gebed over? Blijven dan niet de waakzame ogen en oren over om elke zich biedende gelegenheid te signaleren om *opnieuw* op het christelijke geweten van betrokkenen een dringend appél te doen? En is er niet de vindingrijkheid om eventueel op andere helpende instanties een beroep te doen?

In de omgang met mensen – dat is immers pastoraat – is lange adem nodig. Zonder geduld komt niemand ver. Bovendien behoort ook dit hoofdstuk van het pastoraat tot het *lijden aan de kerk* waaraan geen knechtje van de Heer ontkomt. En waaraan hij zich niet mag onttrekken."

Als je jong en enthousiast begint als dominee stap je meteen overal op af. Dit moet veranderd worden en dat moet op de helling worden gezet. Kwesties moeten worden opgelost en conflicten mogen geen eigen bestaan gaan leiden. We streven met man en macht naar een optimale funktie van de gemeente en nemen desnoods in dat kader de nodige maatregelen om gemeentelieden onder pressie te zetten. En als dat allemaal niet blijkt te helpen zijn we diep teleurgesteld en vragen ons soms af of we daarvoor nu dominee zijn geworden. Wanneer men door ambtservaring gerijpt is leert men geduld te oefenen en de hele zaak in Gods handen te leggen, wachtend op en biddend om betere tijden. Daarin openbaart zich dan geen lafheid en lijdelijkheid, maar moed en kracht. Want zonder de werking van de Heilige Geest komt niemand ertoe in een bepaald samenlevingsverband een werkelijk nieuw begin te maken!

O. Mooiweer, Enschede

D. W. L. Milo, Nunspeet

Geslachtsrekeningen

Onlangs zei iemand: „waarschuwt de Schrift ons niet tegen het opmaken van geslachtsrekeningen, stambomen en dergelijke?” De vraag was waarschijnlijk naar aanleiding van het artikel „Nostalgie” van 15 januari (1).

En ja, de Schrift geeft scherpe waarschuwingen tegen, zo niet afkeuringen over het napluizen van afkomst en voor-geslacht. Paulus raadde Titus aan (2), weerstand te bieden tegen dwaze vragen, geslachtsregisters, twist en strijd over de wet. Aan Timotheüs gaf dezelfde Paulus de boodschap mee (3): geen andere leer toe te staan, noch een zich bezighouden met fabels en eindeloze geslachtsregisters, die veeleer moeilijkheden geven.

Voor we verder gaan even een heuse geschiedenis uit de jaren veertig. Een christelijke school op de veluwe had als eerste een gymnastieklokaal gekregen. Een jonge onderwijzer hield voor de oudervereniging een inleiding over het nut van gymnastiek: gezonde geest in een gezond lichaam, onderhoud van de tempel Gods, en zo meer. Maar bij de bespreking stond een zware dominee op. Die vroeg: heeft de inleider, behalve zijn klassieke bronnen mitsgaders Kneipp en Müller, ook de Schrift geraadpleegd? Dan zou hij daar gevonden hebben: dat de lichamelijke oefening tot weinig nut is (4). Wat is daarop uw antwoord?

De inleider liet het afweten. Het schoolhoofd idem. De voorzitter gaf de vraag mee naar huis en de avond ging als een nachtkaaars uit. Pas veel later kwam de inleider er achter, dat Paulus met zijn „lichamelijke oefening” niet op gymnastiek – maar op het tegenovergestelde van godzaligheid doelde. Namelijk het zoeken van zaligheid in eigenwillige vroomheid van *vasten en onthouden* (5), hetgeen Paulus verleidende duivelse leringen noemde.

De verwijzing naar dit stukje historie is niet voor niets. Want ook de idee van een zogenaamde Schriftuurlijke afwijzing van geslachtsregisters berust op een gebrekkig verstaan. Integendeel, de bijbel staat vol aanwijzingen: dat het kennen van ons voorgeslacht een goede zaak is. Dezelfde Paulus, die zijn waarschuwingen aan Titus en Timotheüs gaf, wist te vertellen dat hij uit de stam van Benjamin was (6). En bovendien ook nog Romein was! Alstublieft, daar waren registers bijgehouden van zo'n

19 eeuwen. En Paulus stond niet alleen. Ook van de profetes Anna, die het kindeke Jezus in de tempel loofde, staat dat ze van Aser stamde. Van Jozef en Maria is bekend, dat ze uit de stam van Juda kwamen, nader van David stamden. Allemaal waren ze bekend met Jacobs zegen en voorzegging aan zijn 12 zonen; allemaal ook bekend met Mozes' zegen (7).

Trouwens, wat had de voorzegging van Jacob, wat had de zegen van Mozes te betekenen, wanneer de erfgenamen zich in de diffusie zouden hebben verloren? Dan waren die woorden, gesproken in de naam Gods, vergeefs opgetekend. Dan waren Gods beloften de mist ingegaan, terwijl juist de vaders werd ingescherpt hun kinderen de geschiedenis van de Heere, de Thora, bij te brengen (8). Hetzelfde geldt voor Mozes' testament (9). Bij de verdeling van het beloofde land kreeg elke stam zijn eigen stuk grond toegewezen, dat onvervreemdbaar in de lijn der geslachten zou vererven. Alleen hierom al was een geslachtsregister noodzakelijk. Maar ook bij zaken als het *lossen* en de *bloedwraak*, dus het voor elkaar opkomen, was het nodig een geschreven stuk ter beschikking te hebben, dat eind van alle tegenspraak zou zijn (10).

Op de woestijnreis werden de 12 stammen gelegeerd met drie stammen in elke windrichting. Ook Nehemia hanteerde deze stammen-orde bij de heropbouw van Jerusalem. In Psalm 68 worden 4 stammen bij name genoemd en we zingen van „Benjamin, schoon klein, hij mocht regeren”. Dat sloeg natuurlijk op Saul, die in zijn bescheiden periode zei: „de kleinste stam” (11). Benjamin was immers de kleinste stam; u weet waarom? – Bij elke doop zingen we van Gods Verbond met Abraham, zijn vriend, dat tot 1000 geslachten telt; het woord geslacht of stam komt bijna 300 maal in de Bijbel voor.

Nehemia! Hij registreerde niet alleen de teruggekomen ballingen, maar spoorde ook de registers van de weggevoerden op (12). Spreekt de Bijbel dus dikwijls over geslachtsregisters, archiefstukken – welke de ordening, telling en regering van Gods volk mogelijk maakten – ook het verbond Gods met

zijn volk loopt door de lijn der geslachten. „Voor u en uw zade” legt een band tussen vaders en nakomelingen. Vanzelfsprekend dat zowel Mattheüs als Lucas een voorvaderlijst van Jezus Christus opnamen.

Ja ook het ontbreken van een afstammingslijst heeft in de Bijbel zijn betekenis. Van koning Melchizedek (13) is geschreven dat hij – hoewel niet van Levi of van Juda afstammend en dus geen priesterlijke of koninklijke rechten bezittend – toch de eerbewijzen van Abraham aanvaardde en zo model stond voor de komende Messias, die ook priester-koning zou zijn. – En op nog een plaats is sprake van een ontbrekend register: bij de terugkeer uit Babel trof Nehemia een aantal priesters aan, die hun afstamming van Aäron niet konden aantonen: ze werden uit de tempeldienst *geschorst* (14), totdat God zelf door de sprekende stenen uitspraak zou doen.

—o—

Het is dus volkomen helder, dat het bijhouden van geslachtsregisters, afstammingslijsten of stamreeksen, uit de Bijbel geoorloofd mag worden geheten. Er worden zelfs registers genoemd, van de profeet Semaja en de ziener Iddo (15), welke verloren zijn gegaan.

Dan is er nog een Bijbelplaats, die op ons onderwerp slaat. Wanneer de Heere aan Abraham verzegde (16), dat zijn nageslacht in ballingschap zou gaan, beloofde Hij ook dat het vierde geslacht zou terugkeren. In dit blad is aangetoond, dat het vierde geslacht van met name genoemde ballingen is teruggekeerd naar het beloofde land. Waaruit blijkt dat ook delen, die we met Bijbelles overslaan, hun betekenis hebben (17).

Nu kunt u zeggen: de meeste stammen zijn vandaag onvindbaar, verdwenen; welke waarde hechten we dan nog aan het voorgaande? Meer dan u denkt. Het verst komen we met nazaten van hen, die uit Babel zijn teruggekomen, de Joden dus. We denken aan namen als Levi, Cohen (wetgeleerde), Boaz, Nathan, Salomo en David die de herinnering aan de stam Juda levend houden. Om van Juda, Jood, Jehuda, maar te zwijgen.

Maar ook de andere stammen ondergingen Gods beloften, uitgesproken door Jacob en Mozes. Ze waren bij de tempelverwoesting al enkele honderden jaren „verdwenen”, maar ze bestonden, want dragers van Gods beloften gaan nooit verloren. Jacobus richtte zijn zendbrief aan „de twaalf stammen in de verstrooiing” en Paulus sprak voor Agrippa (18) over „onze twaalf geslachten”. Johannes gaf in de Openbaring al evenzeer plaats aan de twaalf

16 april 1988

ONTMOETINGS-DAG – VELUWEHAL – BARNEVELD

INVALIDEN

De Veluwehal is zodanig ingericht, dat invalide bezoekers zonder extra problemen van de accommodaties gebruik kunnen maken.

stammen, die dus vindbaar en herkenbaar moeten zijn.

—o—

Toch blijft de afkeuring bestaan over het misbruik van geslachtsregisters. Maar het *misbruik*! Wanneer die registers gebruikt werden om op te scheppen en de broeder te vernederen – dan kwamen daar natuurlijk dwaze vragen, twist en strijd uit voort. Precies als de Schotse clans, wanneer ze zich beriepen op de grote mannen die hun stam had voortgebracht: daar wonnen ze de broeders niet mee, maar hielden de stammenoorlogen gaande. Wanneer de Heere kans ziet uit zwerfstenen kinderen van Abraham te maken is de afstamming geen enkele verdienste. Maar wanneer je wilt leven van Gods genade, dan is het fijn om Gods beloften aan Abraham „en zijn zade na hem” te geloven en te aanvaarden. Datzelfde geldt voor ons, die vanwege ons geloof tot kinderen van Abraham zijn geadopteerd.

Intussen. Wanneer het aanleggen en bijhouden van geslachtsregisters een goede zaak is, kunnen we daarover wellicht nog eens verder spreken. Dan zal het gaan over genealogie: kennis van onze voorouders. In oude familiebijbels tref je vaak een aantal blanco bladzijden aan. Die waren bedoeld om eigenaars, ouders en kinderen te vermelden. In dure exemplaren zelfs met foto! Zo wist een gezin waar het vandaan kwam. En is dit niet een positief eerbetoon aan de ouders: uitvoering van het vijfde gebod?

(1) n.a.v. Rien Poortvliet's „Langs het tuinpad van mijn vaders” – (2) Titus 3 : 9 – (3) 1 Tim. 1 : 4 – (4) 1 Tim. 4 : 8 – (5) 1 Tim. 4 : 1-3 – (6) Rom. 11 : 1 en Hand. 22 : 28 – (7) Gen. 48 en Deut. 33 – (8) Ps. 78 – (9) Deut. 33 – (10) Lev. 25 : 49 – (11) 1 Sam. 9 : 21 – (12) Neh. 7 : 5 en 1 Kron. 9 : 1 – (13) Hebr. 7 : 3, 6 – (14) Neh. 7 : 64, 65 – (15) 2 Kron. 12 : 15 – (16) Gen. 15 : 16 – (17) zie J.v.d. Wetering PMzn. in Opbouw 31/5 en 7/6 1985 – (18) Hand. 26 : 7.

Boekbesprekingen

Van To van Tiel verscheen *Wie weet de droom*. Het verhaal van Daniël aan het hof van koning Nebukadnezar. Het is het eerste deeltje uit een serie. In eenvoudige taal, zonder ergens kinderachtig te worden, vertelt To van Tiel de belevenissen van Daniël en zijn vrienden. Het boekje is heel geschikt voor kinderen, die net leren lezen, door de korte zinnen en de streepjes tussen de lettergrepen. Een beetje jammer vind ik dat het verhaal van de droom, die Nebukadnezar kreeg, niet helemaal wordt afgerond, maar verder gaat in deel 2.

Die paar bladzijden hadden er nog wel bijgekund, want het is bepaald geen pil van een boek (32 bladzijden). Een zinnig kado voor kinderen van 6-8 jaar.

Uitgegeven bij Vijlbrief, Haarlem, prijs f7,95.

Laat de kinderen tot mij komen, 40 verhalen uit het Nieuwe Testament. Een bijbels vertelboek waar mensen, die jonge kinderen vertrouwd willen maken met de Bijbel, erg blij mee zullen

zijn. De verhalen worden sober verteld, in voor kinderen begrijpelijke taal. Het boek laat zich goed voorlezen en mist iedere langdradigheid. Een niet te onderschatten voordeel voor ouders die hun kinderen na het eten een stuk uit de kinderbijbel willen voorlezen. De beide auteurs, Rita van Driel en Gery de Jong, hebben er naar gestreefd dicht bij de bijbeltekst te blijven en zijn daar m.i. uitstekend in geslaagd.

De mooie illustraties (bij ieder verhaal één) zijn gemaakt door Geeske van Tienhoven en zorgen ervoor dat het ook uiterlijk een aantrekkelijk boek is. Uitgegeven door Kok, Kampen. prijs f19,90.

Van harte aanbevolen.

Een degelijk gereformeerd gezegde uit mijn jeugd was, dat het hele jaar door Kerstfeest voor je hoorde te zijn. Vandaar dat ik onbekommerd „Kerstlicht” een bundel verhalen die betrekking hebben op het Kerstfeest, onder de aandacht breng. Het boek is geschreven door verschillende auteurs en bevat 9 verhalen. Ze zijn vooral bedoeld voor vieringen van het Kerstfeest op zondagsscholen en jeugdclubs. In ieder ver-

haal komt de essentie van het Kerstfeest uit. Waarschijnlijk zullen leiders en leidsters in het jeugdwerk met dit boek goed uit de voeten kunnen. Als je het boek als geheel bekijkt, komen er wel erg veel problemen aan bod en de reactie van de hoofdpersonen op de narigheid, die hen ruimschoots overkomt, is soms wat onwerkelijk vroom. De verhalen eindigen onveranderlijk goed, zoals dat een kerstboek betaamt.

Verschenen bij „De Groot Goudriaan, Kampen, prijs f14,90.

Mw. M. J. C. Maljers-Kroes

De Heilige Geest als Trooster
door dr W. van 't Spijker
84 blz., f12,50.

Dit boekje is door De Groot Goudriaan te Kampen in 1986 uitgegeven in de serie *Pasmunt*, een reeks die beoogt actuele zaken in kleine boekjes te behandelen en vanuit de schatten van de reformatie richting te geven aan geloof en leven voor mensen van nu.

Prof van 't Spijker had in 1984 voor het Chr. Gereformeerd weekblad „De Wakker“ een aantal artikelen ge-

schreven en die zijn nu gebundeld. Zijn bedoeling was „om de betekenis van de z.g. Parakleet-teksten op een eenvoudige manier toe te lichten, zodat niet alleen ons inzicht verdiept zou worden, maar vooral opdat we ook kracht en troost zouden ontvangen“. De behandelde stof is dus beperkt en wel door teksten uit het Johannes-evangelie 14:15-17; 25, 26; 15:26; 16:7-11 en 13-15.

Eerst verduidelijkt hij de betekenis van *Parakleet-zijn*: iemand, die er bij geroepen is om te helpen, een advocaat, actief optredend ten gunste van een ander, een (be)middelaar, een voor-spraak. Zó is en werkt de Heilige Geest, bijzonder nadat de Here Jezus naar Zijn Vader is teruggekeerd. Zijn discipelen, zijn gemeenten, zijn niet alleen en hulpeloos in de wereld achtergebleven, ten prooi aan verleiding, vervolging, de satan. Ze hebben immers een Helper, een *andere Trooster*. Iemand die onze Heer Jezus Christus vervangt. Diens werk is veel méér dan troosten, het is voortzetten wat de Heiland is begonnen. Vandaar dat de naam *Parakleet* te verkiezen is. Maar de bijbelvertalingen hebben de naam *Trooster* als een gebruikelijke gegeven en ook de schrijver is er niet aan ontkomen die in de titel van het boekje te noemen.

In 6 hoofdstukken bespreekt hij de hierbovengenoemde teksten, stuk voor stuk en laat zien, welke grote beloften onze Heer Zijn jongeren – en ons, de gemeenten van alle tijden en plaatsen – naliet bij zijn heengaan naar de Vader. Daarna releveert de auteur wat mannen als Luther, Bucer en Calvijn over de Geest, als Trooster, schreven. De laatste hoofdstukken zijn in zekere zin een 'toepassing'; ze laten zien „hoe en in welke opzichten wij ons door God's Woord kunnen laten leiden, dat betekent: hoe wij ons door de Parakleet kunnen laten troosten“.

Een waardevol boekje, dat we graag ter lezing aanbevelen, het sluit aan bij de reeks artikelen, die drs A. van der Dussen in ons blad plaatst over „Calvijn in Afrika“. Bij contacten met onze Chr. Gereformeerde brs. en zrs. kan het voorts goede diensten bewijzen. Het helpt bij het onderscheiden van velerlei 'geestelijke' activiteiten, die verleiden de geesten in deze wereld op ons af doen komen.

Na lezing blijven verschillende vragen over. Eén ervan zou ik willen stellen en wel die naar de betekenis van 'de wereld' in het Johannes-evangelie. De Here Jezus gebruikt deze uitdrukking meermalen en de apostel Johannes heeft dat méér dan de andere evangelisten opgemerkt. Je komt dat woord wel 60 keer bij hem tegen. Op veel plaatsen is duidelijk bedoeld de schepping, de mensenwereld-in-het-algemeen. Maar elders lijkt het een bijzondere aandui-

P. C. van Wijk, Zaltbommel

Terloops...

De Karmel

Toen we in 1987 in Israël aankwamen, zijn we in een echte Hollandse regenbui van het vliegveld Haifa gereden. Dat was tegen de verwachting in en het was dan ook even wennen. Maar de volgende dag kwam de zon er weer even door en weer een dag later kon je lekker buiten zitten. Haifa is tegen de heuvels gebouwd. Als je van de top van de Karmel de weg maar houdt, kom je vanzelf beneden. Boven op de Karmel heb je prachtige vergezichten. Bij helder weer is het oude Akko te zien. En aan de Oostkant van de berg kun je via een smalle weg naar beneden en zie je het mooie dal van Jizreël voor je liggen. Aan de Oostkant moet de geschiedenis uit 1 Koningen 18 zich hebben afgespeeld. Hier bewees God Zich door de dienst van Elia de meerdere van Baäl. In vers 40 staat, dat Elia tegen het volk zei, dat ze de profeten van Baäl moesten grijpen. Ze werden toen naar de beek Kison gebracht en daar gedood. Die beek Kison ligt inderdaad aan de Oostkant van de Karmel. Er is een kaart van de Karmel uit 1662 waarop de gebeurtenissen uit 1 Koningen 18 zijn afgebeeld. Op de top van de berg is het altaar van Elia te zien, terwijl ook de rivier Kison is getekend. Er staat o.a. bijgeschreven: Ubi 450 Falsi Prophetae occisi,

hier werden 450 valse profeten gedood.

Als herinnering is op de Karmel het Karmelietenklooster van Elia gesticht. Een groot beeld van de profeet kun je beslist niet ontlopen. De Arabische naam voor deze plaats is Moechraka. De berg ligt 482 meter boven de zeespiegel. De Karmel heeft in de geschiedenis van Israël een belangrijke rol gespeeld. In de Bijbel komen we de naam nogal eens tegen. De bruidegom in het Hooglied zegt tegen zijn meisje: 'Uw hoofd op u is als de Karmel...' Niet alleen Elia, ook Elisa was meerdere malen op de Karmel. Nadat jongens hem in Betel voor kaalkop hadden uitgescholden en beren de jongens hadden verscheurd, ging Elisa naar de berg Karmel (2 Kon. 2 : 23-25). en de vrouw uit Sunem ging na de dood van haar zoon op reis 'en kwam bij de man Gods op de berg Karmel' (2 Kon. 4).

Aan de Westkant van de berg, vlakbij de zee, is ook een Karmelietenklooster. Boven de ingang staan de bekende woorden van Elia: Ik heb zeer geijverd voor de HERE, de God der heerscharen. Er is een kleine grot en rond die grot zijn allerlei versieringen aangebracht. Iets verder naar beneden is nog een grot, waarvan men zegt, dat Elia zich daar schuil gehouden heeft voor koning Achab. Voor de Joden is dit de meest heilige plaats in Haifa. Hier dichtbij is het mooi ingerichte Scheepvaartmuseum. Achter dik glas liggen enkele exemplaren van de in 1635 uitgegeven atlanten van de

Nederlanders Johan en Gerard Bleau.

Een belangrijk gebouw in Haifa is de Bahia-tempel. Hier is het graf van Mirza Ali Mohammed, die zich in 1844 uitriep als de poort, waardoor de mensen in verbinding konden komen met Allah. In 1850 werd hij door de Perzen doodgeschoten en zijn aanhangers brachten zijn lijk in 1909 naar Haifa. In het prachtige gebouw mag je nauwelijks komen, maar de tuinen er om heen zijn zeer de moeite waard om een tijd in door te brengen. Ten Noorden van Akko is ook nog een groot tuinencomplex van de Bahia's. Haifa zelf is niet oud. De plaats werd in 1930 gesticht. De naam van de plaats betekent zo iets als 'schone kunst'. Er wonen ongeveer 10.000 niet-Joden. We waren er op bezoek bij een meisje uit Zaltbommel, die met een christen-Arabier is getrouwd. Het werd een echt arabische avond: met een glaasje beginnen en eindigen met koffie! We spraken o.a. over de positie van de Arabieren, die al jaren in dit gebied wonen. Die is er na de vestiging van de staat Israël bepaald niet verbeterd.

Tenslotte nog dit: ongeveer 30 km. ten Zuiden van Haifa ligt Zichron-Jaäkow (gedachtenis aan Jakob). In deze plaats zijn mooie wijnkelders, die in de vorige eeuw werden aangelegd door de rijke baron De Rothschild. Hier worden de vruchten van de vele wijngaarden op en rond de Karmel verzameld en verwerkt.

ding te zijn van de tegenstander, de Satan, ook van de wereld van de godsdienstige voorgangers in Israël, de kerk van die dagen, die verworpen was. Dié 'wereld' kon de Geest der Waarheid niet ontvangen (14:17), vandaag ook nog niet. Want ze is afvallig en verwerpt de Middelaar. Deze 'wereld' mag zich nog zo godsdienstig voordoen, ze verzet zich tegen de Parakleet, de Heilige Geest, omdat ze haar eigen weg wil gaan.

M. de Jonge, Voorburg

De redactie ontving

Mies Vreugdenhil, Saskia (jeugdboek); 116 blz., f17,90; uitg. De Groot Goudriaan, Kampen

J. D. Kraan, Bijbel en Andersgelovigen: naar een bijbelse basis voor de ontmoeting met andersgelovigen. 217 blz., f34,50; uitg. J. H. Kok, Kampen.

Dr. Eta Linneman, Wetenschap of vooroordeel? Het fiasco van de historisch-kritische bijbelwetenschap. 160 blz., f27,50; uitg. J. H. Kok, Kampen

Jan J. Capelleveen, Minjung - kerk in de sloppenwijken; 104 blz., f16,50; uitg. J. H. Kok, Kampen

Glenn Meeter, *Brieven aan Barbara* (semi-autobiografische roman); 357 blz., f27,50; uitg. J. H. Kok, Kampen

Dr. G. Puchinger, Kuyper-herdenking 1987 (De religieuze Kuyper); Vijf opstellen en lezingen ter gelegenheid van de herdenking van de honderdvijftigste geboortedag van Abraham Kuyper, 29 oktober 1987; 56 blz., f12,50; uitg. J. H. Kok, Kampen.

David Mol en Peter van der Heijden, De nazaten; de gereformeerden in de laatste vijftig jaar. 164 blz., f19,90; uitg. J. H. Kok, Kampen.

In de kerk - uit de kerk, onder redactie van drs. A. G. Knevel; met o.a. artikelen van mevr. M. Vrijmoeth-de Jong, en ds W. Smouter; over kerk en jeugd; 107 blz., f15,90; uitg. J. H. Kok, Kampen.

Ds. C. den Boer (eindredactie), Lof en dienst; Pastorale handreiking ten dienste van de diaken. 204 blz., f19,90; uitg. J. H. Kok, Kampen.

Martelaren van de oude kerk, bewaarde documenten van de christenvervolgung tot ca. 300 na Christus. Vertaald, ingeleid en toegelicht door dr. J. N. Bremmer en Dr. J. den Boeft. 131 blz., f22,50; uitg. J. H. Kok, Kampen.

Kerknieuws

Ned. Geref. Kerk van Baarn

Het adres van ds J. D. Smit luidt: Kortenaerlaan 36, 3742 MC Baarn, tel. 02154-23185.

Ned. Geref. Kerk van Alkmaar Ned. Geref. Kerk van Zaanstreek-Centrum

De bevestiging van drs R. Ganzevoort zal plaats vinden op zondag 27 maart a.s. door drs O. Mooiweer, predikant van Enschede-Noord.

Regio Utrecht

Wij citeren uit het kort verslag van de regionale vergadering in de regio Utrecht, gehouden op 25 februari 1988 het volgende:

De stukken met betrekking tot de overkomst van kand. Gerkema naar Bilthoven zijn door de kerken van Breukelen en Utrecht nagezien en in orde bevonden.

Afsluitend onderzoek van kand. drs F. Gerkema

Kand. Gerkema houdt zijn preek over de zelfgekozen tekst, Matth. 8:28-34. Voordat ds Kamerbeek en ds Kiezebrink de preek beoordelen krijgen de overige afgevaardigden de gelegenheid opmerkingen te maken over het gehouden preekvoorstel. Daarna vindt het examen plaats.

Na een kort beraad deelt de praeses met blijdschap mee dat de vergadering heeft besloten kand. Gerkema toe te laten tot het ambt van Dienaar des Woords in Bilthoven. Kand. Gerkema betuigt zijn instemming met de drie Formulieren van Enigheid door ondertekening. De regionale vergadering zal aan de a.s. predikant schriftelijk bevestiging geven van zijn toelating tot het ambt van dienaar des Woords in de Ned. Geref. Kerken, en zal van deze toelating kennis geven aan de zusterkerken.

Bericht ontvangen van de kerken van Breukelen en Utrecht dat de stukken inzake het beroep van ds Smit naar Baarn zijn gecontroleerd en formeel in orde zijn bevonden.

Als afgevaardigden naar de L.V. zal br. Hop (Bunschoten-Sp.) vervangen worden door br. Twillert.

Bevestiging en intrede van ds Gerkema zal plaatsvinden op 13 maart 1988 te Bilthoven.

KOLOFON

Redactie

Drs H. Algra
T. Hoekstra
Drs H. de Jong
Drs P. J. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds K. Muller
Ds E. R. Postma
M. J. F. van der Wal

Adres van de redactie:

Ds K. Muller, Oude Veenscheiding 15, 8446 LC Heerenveen. Tel. 05130-20476.

Kerknieuws/Uit breder kring:

M. J. F. van der Wal, Brugakker 60-17, 3704 RA Zeist. Tel. 03404-61525.

Abonnementen en ledenadministratie:

Postbus 84, 3956 ZS Leersum. Tel. 03434-54288. Gironummer 404945 t.n.v. Geref. Persvereniging Opbouw.

Lidmaatschap Persvereniging:

Aanmelding door overschrijving van min. f25,- contributie.

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 november.

Abonnementsprijs:

(bij vooruitbetaling):
f52,- per jaar of f28,- per half jaar. Voor studenten f42,- per jaar. Buitenland f74,- per jaar of f99,- per luchtpost.

Advertentieprijs:

50 ct. per mm. Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen“, Nooitgedacht 3, 3701 AL Zeist. Tel. 03404-22452. Postbus 244, 3700 AE Zeist.

Zending op Soemba

Van 3.20 via 2.02 naar???

„Langzaam geschrokken“ stond er op een enkele giro.

En dat waren gelukkig veel broeders en zusters en Kerken van het snel toenemende tekort, U voorgerekend op 8 november 1987.

Vanaf ongeveer 1 november werd ontvangen, soms nog via de rekening van S.O.S.:

Van kerken: Schiedam, Nunspeet, Enschede-Nd, Katwijk (bedrag reeds in vorige verantwoording opgenomen), Lisse, Alkmaar, Dordrecht, Hengelo, Wezep, Langeslag, Culemborg, Zaan- dam, Aalten, Vlaardingen, Neede, Bilthoven, Zwartsluis, Barendrecht, Schiedam, Ermelo, Vlaardingen, Utrecht, Haren, Katwijk, A'dam-C, Enschede-Zd, Wieringermeer, Loosdrecht, Zwartsluis, Slidrecht, Rijswijk, Alphen a/d Rijn, Wormer, Hoorn, Hilversum, Culemborg, Assen, Emmeloord, Breda, voor een totaal van f14.467, 27.

Voorts waren op 31 december nog „onderweg“ bijdragen van Deventer, Katwijk, Amersfoort, Den Haag, Middel-

16 april 1988

ONTMOETINGS-DAG - VELUWEHAL - BARNEVELD

CRECHE

Voor de kleinste kinderen is er een oppas, verzorgd door zusters uit Spakenburg.
Opgave bij mevr. Hendriks, tel. 034-84289.

CRECHE

burg en Krommenie voor een totaal van f3.126,50.

Het totaal van de bijdragen van de kerken in 1987 kwam hierdoor op f59.780,67.

Van Particulieren: AV, vdB, AS, VRvO, LD, DC, ABvW, TH, JvdS, MAVK, WMA, RvdL, MvA, SV, vdGK, PtH, AV, AS, PH, WMA, PP, RvW, DC, ABvW, CvL, CBR, JD, RvdL, PtH, MV, WMA, Adv, DdV, FV, JMdK, MJB, HJS, EV, AM, dHM, voor een totaal van f3.450,-
Totale bijdragen van particulieren in 1987: f19.041,40.

De begroting voor 1987 f 92.500,—
Ontvangen, incl. rente — 78.864,08
Tekort op begroting f 13.635,92

De werkelijke uitgaven f 86.512,01
Ontvangen, incl. rente — 78.864,08
Werkelijk tekort 1987 f 7.647,93

Dat het tekort in werkelijkheid zo'n f. 6000,— lager is uitgevallen, komt door o.a. een verschoven reis en door S.O.S. overgenomen andere kosten. Om de nodige uitgaven te kunnen doen, kon niet uit een voordelig saldo van vorige jaren worden geput.

Evenals voorheen heeft de Vereniging S.O.S. ook in 1987 aan de Kas voor Zending op Soemba „geleend”.

De Landelijke Vergadering van onze Kerken heeft de vraag van de Soembanese Kerken ondersteund en de Kerken gevraagd de begroting van f92.500,— te willen dragen.
Dat kwam neer om ca. f3,20 per ziel.

Via de Kerken kwam f2,02 per ziel binnen!

Dat het gemiddelde niet nog veel lager was, komt door een aantal Kerken, die zeer veel boven dat gemiddelde geven, en door al die „particuliere” broeders en zusters.

Over de „gemene” bewogenheid met Soemba is nog niet naar Huis te schrijven, over de „particuliere” des te meer.

Wat zal 1988 Soemba door de Kerken brengen?

Met vriendelijke groet,

J. H. Bosman

Penningmeester Zending op Soemba,
Ridder Van Montfoortlaan 12, 2391 BZ Hazerswoude-Dorp.
Giro 1687238.

Uit breder kring

Open avond

Reformatische Bijbelschool, Krakelingweg 10 te Zeist, tel. 03404-24166, 25 maart Open Avond: informatie, gastles, diaserie; aanvang 19.30 uur.

Je bent van harte welkom. Geef je wel even van te voren op.

Evangelisatie op camping Ockenburgh

Elk jaar wordt op deze grote camping te Den Haag een evangelisatie-actie gehouden. Deze camping trekt voornamelijk jongeren aan. Daarom is er ook een team dat zich speciaal richt op evangelisatie onder de jongeren. Dit gebeurt vooral d.m.v. een 'koffietent' die elke avond van 22.00 tot 03.00 's nachts open is.

Los van de koffietent is er nog een team dat zich meer richt op de gezinnen d.m.v. kinderclubs, gospelavonden etc.

We werken in de maanden juli en aug. met teams die steeds 2 weken blijven. Is het iets voor jou?

Neem dan contact met ons op, we vertellen je graag meer!

Gospel for Guests, Parallelweg 301, 2525 NR Den Haag, 070-884205.

Oproep aan jonge mensen

De commissie Kerk en Recreatie Enter, bestaande uit de Geref. en Herv. Kerk uit Enter, de Chr. Geref. Kerk uit Almelo en de Chr. Geref. en Ned. Geref. Kerk uit Hengelo, zoekt weer jonge mensen, die twee weken van hun zomervakantie kunnen missen voor evangelisatie op camping Lindenweerd. Hier wordt van alles georganiseerd om de camping-gasten een fijne vakantie te bezorgen; zoals kampdiensten, zangdiensten, koffiebars, kinderclubs en dagsluitingen, maar ook volleybaltoernooien, vossejacht enz.

Om je goed voor te bereiden, wordt er in mei een instructieweekend gehouden.

De perioden waarvoor je je beschikbaar kunt stellen zijn:

Eerste team: 16 juli t/m 30 juli.

Tweede team: 30 juli t/m 13 aug.

Derde team: 13 aug. t/m 27 aug.

Voor meer inlichtingen en/of opgave bel of schrijf naar: Mevr. G. Hoekstra-Meinen, Louis Saalbornstraat 2, 7558 ST Hengelo, tel. 074-771230.

Paasgroetactie

8 Hongaarse tekstkaarten + adressen per set f5,25 bel of schrijf St. Oost Europa Kontakt Antwoordnr. 32, 6880 VB Velp 085-649908.

„Hij is verlost, God heeft hem welgedaan”

De Here heeft plotseling tot zich genomen mijn geliefde oudste zoon en onze lieve broer en oom

ARIE VONK

4 maart 1930

5 maart 1988

(Gewoond hebbende te Huizen, van Houtenlaan 12)

Haarlem, M. A. Vonk-Koning

Haarlem, Truus Vonk

Jakarta (Ind.), Henk en Wies Vonk-de Ruiter

Haarlem, Kees en Lien Stoute-Vonk

Ouderkerk a/d Amstel, Douwe Vonk en Agaath Lambalk

Neven en nichten

Haarlem, 5 maart 1988

De begrafenis heeft inmiddels plaats gehad.

Het oudste lid van onze gemeente

GERRIT MARTINUS PARRE

is op 4 maart j.l. op de leeftijd van 83 jaar in Christus ontslapen.

Na zijn schorsing in 1944 als ouderling leidde hij met anderen de gemeente in de weg der vrijmaking. Daarna heeft hij vele perioden als ouderling zijn dienst in getrouwheid mogen verrichten.

Wij verliezen in hem een rustige, vriendelijke en betrouwbare broeder.

Kerkeraad en gemeente
van de Ned. Geref. Kerk te Maassluis

UITNODING TOT BIJWONING VAN DE STUDIEDAG 1988

Op **zaterdag 26 maart** a.s. hopen wij een Studiedag van het Nederlands Gereformeerd Seminarie te beleggen te Amersfoort, gebouw Filalethes, Havik 27/29, (033-10302).

De Studiedag begint om half elf, de zaal zal vanaf tien uur open zijn.

Na opening door de rector, zullen de docent Algemene Kerkgeschiedenis, ds L. W. G. Blokhuis en, als co-referent de docent Zendingswetenschappen, ds C. A. Versluis spreken over het onderwerp

NEW AGE

Na beide referaten is er gelegenheid tot discussie.

Voor koffie en koffiemaaltijd wordt gezorgd. Belangstellenden zijn hartelijk welkom.

De bijeenkomst zal om ongeveer vier uur afgelopen zijn.